

## ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, доцента  
Дрозда Олексія Юрійовича на дисертацію  
Коптева Андрія Миколайовича «Адміністративні послуги сервісних  
центрів МВС в сфері безпеки дорожнього руху», подану на здобуття  
наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право»  
за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність дисертації Коптева Андрія Миколайовича на тему «Адміністративні послуги сервісних центрів МВС в сфері безпеки дорожнього руху» не викликає сумнівів і заперечень з огляду на її теоретичне та практичне значення як для вдосконалення правової системи України, що перебуває в стані перехідного періоду, у межах якого здійснюються докорінні правові перетворення, так і для підвищення ефективності та якості сервісної діяльності органів публічної влади нашої держави.

За декілька років існування сервісних центрів МВС України досягнуто значного прогресу в підвищенні якості надання адміністративних послуг. Сервісні центри забезпечені сучасним обладнанням, електронною чергою, терміналами для швидкої оплати послуг тощо. В той же час, діяльність сервісних центрів МВС в сфері безпеки дорожнього руху потребує подальшого вдосконалення, зокрема в частині приведення національного законодавства до європейських стандартів з метою мінімізації корупційних ризиків та спрощення процедур надання адміністративних послуг. Необхідність подальшого підвищення якості адміністративних послуг, що надаються сервісними центрами МВС в сфері безпеки дорожнього руху свідчить і соціологічне опитування, яке проведене автором в межах дисертаційного дослідження. Так, середня оцінка діяльності сервісних центрів МВС щодо надання адміністративних послуг в сфері безпеки дорожнього руху складала 6.1 за 10 бальною системою. А до основних нарікань та перешкод в отриманні послуг спитані респонденти віднесли складність та незрозумілість дій щодо отримання послуг, а також тривалість їх отримання.

Таким чином, викладене дає підстави стверджувати, що питання вдосконалення і підвищення ефективності діяльності сервісних центрів МВС України щодо надання адміністративних послуг в сфері

Додаток до дисертації  
Державний університет  
внутрішні документи  
№ 18  
Основний док. р.  
Додаток

руху є однією з найбільш актуальних тем сучасної української правової науки.

Крім того, незважаючи на інтенсивність та широкий спектр досліджень, присвячених різним аспектам надання адміністративних послуг населенню, в тому числі в сфері безпеки дорожнього руху, багато питань у цій сфері залишаються досить дискусійними, а також недостатньо дослідженими.

Тому не можна не відзначити актуальність обраних питань для написання дисертаційної роботи А.М. Коптева, що є на сьогодні важливими науковими завданнями для подальшого розвитку і науки, і галузі вітчизняного адміністративного права, а також в розробці концептуальних підходів щодо вдосконалення адміністративних послуг в сфері безпеки дорожнього руху, що надаються сервісними центрами МВС України.

Отже, очевидним є той факт, що подана на рецензування робота присвячена актуальній проблемі, розв'язання якої сприятиме подальшій розробці законодавчих пропозицій і проєктів розвитку адміністративних послуг, зокрема в сфері безпеки дорожнього руху.

Про актуальність обраного напрямку дисертаційного дослідження свідчить також те, що він належить до пріоритетних у галузі адміністративного права. Дисертаційна робота розроблена в межах наукової теми «Адміністративно-правові засоби забезпечення публічного порядку в Україні» (державний реєстраційний номер 0118U100442), дослідження якої здійснюється в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ. Тема дисертації відповідає Переліку пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015-2019 років, затвердженого наказом МВС України від 16.03.2015 № 275 (п. 8.6, 8.7 додатку 8).

На підставі викладеного можна стверджувати, що дисертаційне дослідження А.М. Коптева є актуальним, науково значущим, має теоретичне та практичне значення.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані в дисертації, підтверджений

теоретичною та методологічною базою дослідження, критичним аналізом та узагальненням наукових праць, комплексним аналізом законодавства й міжнародної практики в цій сфері.

Передусім позитивним слід визнати чітке визначення автором об'єкта і предмета дослідження, що дозволило дисертанту зробити свою наукову ідею цілісною, обґрунтованою, донести до наукової громадськості власні ідеї та пропозиції, а також уникнути формалізму та зробити дисертацію вагомим внеском у правничу науку.

Методологія дослідження зазначеної проблематики обрана відповідно до об'єкта та предмета дисертаційної роботи, виходячи із сформульованої мети та відповідних дослідницьких завдань.

Для досягнення поставленої мети автором визначено вісім основних дослідницьких завдань, які є взаємопов'язаними, відображають головний зміст роботи і послідовно розв'язуються в ході наукового дослідження, а саме: запропонувати поняття адміністративної послуги сервісних центрів МВС України в сфері безпеки дорожнього руху; сформулювати напрями діяльності сервісних центрів МВС України та визначити критерії класифікації адміністративних послуг, що ними надаються в сфері безпеки дорожнього руху; розглянути правове та організаційне забезпечення діяльності сервісних центрів МВС України в сфері безпеки дорожнього руху; з'ясувати зміст адміністративних послуг сервісних центрів МВС України під час здійснення реєстраційної діяльності; визначити сутність адміністративних послуг сервісних центрів МВС України щодо допуску водіїв до керування транспортними засобами; встановити особливості адміністративних послуг сервісних центрів МВС України щодо забезпечення перевезення небезпечних вантажів; вивчити міжнародний досвід надання адміністративних послуг в сфері безпеки дорожнього руху; запропонувати шляхи вдосконалення надання адміністративних послуг сервісними центрами МВС України в сфері безпеки дорожнього руху (с. 22).

Крім того, під час дослідження було використано широкий спектр загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання, застосування яких дозволило всебічно проаналізувати об'єкт дослідження. Усі вони

застосовувались у взаємозв'язку та взаємодії, відповідно до поставленої мети й завдань, об'єкта і предмета дослідження.

Обґрунтованість висновків та рекомендацій дисертаційного дослідження підтверджується наявністю актів впровадження результатів дослідження в *законодавчій діяльності* – для внесення змін до законодавчих актів, що регулюють суспільні відносини щодо надання адміністративних послуг у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху (лист Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Верховної Ради України від 16.05.2019 № 04-18/12-894); *практичній діяльності* – для вдосконалення надання адміністративних послуг у сфері безпеки дорожнього руху сервісними центрами МВС (акт впровадження у практичну діяльність регіонального сервісного центру МВС в Дніпропетровській області від 16.10.2019); *освітній діяльності* – для вдосконалення навчально-методичного забезпечення дисципліни «Безпека дорожнього руху», (акт впровадження Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ від 21.10.2019, акт впровадження у навчальний та науковий процес Університету митної справи та фінансів від 03.10.2019 № 1-10/19); науково-дослідній сфері – як основа для подальшої розробки проблематики адміністративних послуг у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху (акт впровадження у наукову діяльність Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ від 06.11.2019, акт впровадження у навчальний та науковий процес Університету митної справи та фінансів від 03.10.2019 № 1-10/19).

Результати дисертаційного дослідження можуть бути корисними як для науковців, які працюють у сфері адміністративного права та процесу, так і для працівників сервісних центрів МВС України при наданні ними адміністративних послуг в сфері безпеки дорожнього руху.

Питання, які розглядаються в дисертації, розкрито на досить високому методологічному рівні. Зокрема, проаналізовано широкий спектр вітчизняних і зарубіжних науково-теоретичних та монографічних робіт з окресленої проблематики, що свідчить про поглиблений аналіз порушених в дослідженні проблеми. Крім того, автор висловив і проаналізував періодичну літературу з цього питання, що свідчить про спробу синтезувати поряд із

загальноприйнятими поняттями новітні підходи до розуміння сутності адміністративних послуг сервісних центрів МВС в сфері безпеки дорожнього руху.

З аналізу дисертації видно, що під час проведеного дослідження було використано не лише юридичну літературу, а й цінний емпіричний матеріал, що дозволило дисертанту досягти високого ступеня обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Очевидно, що автор, працюючи над написанням дисертації, дотримувався процедури систематизації наукової літератури під час її аналізу.

Оцінюючи концепцію дослідження з позиції її впливу на обґрунтованість положень дисертації, слід відзначити цілісність і логічність її загальної структури, тісний взаємозв'язок розділів і підрозділів, що забезпечує поступове накопичення наукових напрацювань та урахування їх під час отримання основних результатів, коректний перехід від концептуально-методологічних і теоретичних положень до науково-прикладних підходів, що мають безпосередній вихід на практичне впровадження наукових результатів.

Структура дисертації добре продумана і відповідає тим завданням, які поставив перед собою автор. Дисертант послідовно виклав матеріал, здебільшого правильно співвідносячи загальні та конкретні питання, сформулював необхідні наукові дефініції. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, що містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 217 сторінок. Робота містить список використаних джерел із 192 найменувань.

У першому розділі роботи - «Теоретико-правові основи надання адміністративних послуг сервісними центрами МВС України в сфері безпеки дорожнього руху» запропоновано вдосконалити поняття адміністративної послуги, надане в Законі України «Про адміністративні послуги», а також запропоновано власне визначення поняття адміністративної послуги сервісних центрів МВС України у сфері безпеки дорожнього руху (с. 30-45).

Заслужовує на увагу відзначення автором одинадцяти критеріїв класифікації адміністративних послуг сервісних центрів МВС України в

сфері безпеки дорожнього руху, а також восьми напрямків діяльності сервісних центрів МВС в зазначеній сфері (с. 45-60).

У другому розділі - «Характеристика адміністративних послуг сервісних центрів МВС в сфері безпеки дорожнього руху» виявлено недоліки окремих норм нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини в реєстраційній сфері надання адміністративних послуг сервісними центрами МВС та надано пропозиції щодо їх вдосконалення, а саме запропоновано привести у відповідність частину 3 статті 34 Закону України «Про дорожній рух» та примітку до статті 121 КУпАП в частині визначення переліку транспортних засобів, що підлягають державній реєстрації, а також виключення з Закону умову, за якої мопеди підлягають державній реєстрації - вразі використання їх на дорогах державного значення (с. 85-88).

Також слід виділити пропозиції автора щодо вдосконалення надання адміністративних послуг сервісними центрами МВС України під час здійснення екзаменаційної діяльності з внесенням відповідним зміни до Закону України «Про дорожній рух» (с. 100-103).

Вважаю, що необхідно підтримати обґрунтування автором в підрозділі 2.2 необхідності Положення про порядок видачі посвідчень водія та допуску громадян до керування транспортними засобами, затверджене Постановою КМУ від 08.05.1993 в розділі «Умови допуску навчальних закладів до підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів» доповнити нормами, які б детально встановлювали процедури та строки здійснення перевірок діяльності відповідних навчальних закладів (с. 109-111).

У третьому розділі - «Міжнародний досвід та вдосконалення надання адміністративних послуг сервісними центрами МВС в сфері безпеки дорожнього руху» охарактеризовано сучасну доктрину та законодавство зарубіжних країн у сфері надання адміністративних послуг в сфері безпеки дорожнього руху та запропоновані напрямки їх удосконалення.

Автором охарактеризовано нормативно-правові акти різних країн світу. В результаті чого виокремлено основні напрямки імплементації іноземного

досвіду для України: найбільш раціональним вбачається в Україні імплементація досвіду Швеції та інших країн ЄС щодо надання адміністративних послуг в сфері реєстрації, перереєстрації транспортних засобів, в яких відсутня практика здійснення огляду транспортного засобу та перевірка ідентифікаційних номерів його складових частин на відповідність свідоцтву про реєстрацію транспортного засобу перед здійсненням реєстрації, перереєстрації транспортного засобу. Цей вид адміністративних послуг запропоновано надавати через ЦНАП; обґрунтовано можливість спростити перелік необхідних документів для здійснення реєстрації, перереєстрації транспортних засобів, обмежившись лише документом, що підтверджує купівлю-продаж транспортного засобу та його страхування повним власником, а також подачу таких документів поштою чи електронними засобами зв'язку та інші (с. 166-170).

Аналіз рецензованої дисертації дає змогу стверджувати, що в результаті проведеного дослідження автор досягнув визначеної мети й виконав поставлені завдання. Причому сформульовані висновки та пропозиції є досить аргументованими й оригінальними, відповідають вимогам сьогодення та можуть бути застосовані на практиці.

Таким чином, структурно дослідження побудовано логічно, розділи і підрозділи пов'язані між собою. Обрана структура дисертації дозволила авторові продемонструвати гідний рівень знань з теорії адміністративного права і процесу, ґрунтовно проаналізувати як положення нормативно-правових актів, що регулюють діяльність сервісних центрів МВС в сфері безпеки дорожнього руху, так і погляди науковців з проблематики дослідження. Під час розподілу розділів основного тексту на підрозділи автор дотримався правил пропорційності та взаємовиключення. Дисертації послідовно виклав матеріал, здебільшого правильно співвідносячи загальнотеоретичні та практичні питання, сформулював необхідні наукові висновки та дефініції.

Мета і завдання, визначені автором у вступі, відповідають змісту дослідження та загальним висновкам, а всі висновки та рекомендації, зроблені автором, об'єднані провідною ідеєю вдосконалення законодавчого

регулювання надання адміністративних послуг сервісними центрами МВС в сфері безпеки дорожнього руху.

Схвальною слід визнати проведену дисертантом роботу, спрямовану на збір емпіричного матеріалу. Так, автором було опитано 310 громадян - споживачів адміністративних послуг у сфері безпеки дорожнього руху. Причому аналітичні довідки подано в додатках до дисертації, що полегшує сприйняття отриманих автором даних.

Також привертає увагу стиль, яким написано роботу: він означений логічністю, послідовністю та ясністю аргументування думок. Деякі досить складні теоретичні положення дисертації сформульовані зрозумілою мовою, та викладені без зайвих ускладнень.

Загалом на сторінках дисертації авторові вдалося розгорнути цікаву дискусію, використавши широкий спектр вітчизняних і зарубіжних науково-теоретичних та монографічних робіт з різних галузей наукових знань, що свідчить про поглиблений аналіз актуалізованої проблеми.

Таким чином, гарантією достовірності її теоретичної обґрунтованості наукових положень, сформульованих автором висновків і рекомендацій є правильно визначені мета й завдання дослідження, структура та логіка викладеного матеріалу.

**Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації**

Наукова новизна праці визначається тим, що дисертація є однією з перших в Україні комплексних монографічних праць, присвячених адміністративним послугам сервісних центрів МВС України у сфері безпеки дорожнього руху, у якому з урахуванням положень чинного законодавства, міжнародно-правових стандартів і правозастосовної практики проведено системний аналіз теоретико-прикладних засад діяльності сервісних центрів МВС в сфері безпеки дорожнього руху, розкрито суперечності правового регулювання цього інституту, а також зроблено спробу визначити шляхи їх подолання. У результаті здійсненого дослідження сформульовано низку наукових положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем.



У роботі враховано положення як національного, так і міжнародного законодавства, проаналізовано теоретичний та практичний матеріал, що стосується тематики роботи. Це дало змогу виробити новий підхід до дослідження значної кількості проблем, які на сьогодні існують в процедурі адміністративних послуг в сфері безпеки дорожнього руху.

Переважна більшість положень, винесених автором на захист, і висновків є новими або містять значну частку новизни. Зокрема, дисертантом уперше визначено поняття адміністративної послуги сервісних центрів МВС України у сфері безпеки дорожнього руху. Причому, на нашу думку, дисертант досить вдало визначив її як отримання фізичними чи юридичними особами від уповноважених посадових осіб сервісних центрів МВС України адміністративного акту за результатами розгляду заяви особи в межах компетенції та повноважень сервісного центру МВС України, спрямованого на реалізацію прав та обов'язків особи під час здійснення реєстрації транспортних засобів, отримання посвідчення водія, дозвільних документів щодо перевезення небезпечних вантажів та інших, пов'язаних з безпекою дорожнього руху (с. 45).

Досить вдало, на мій погляд, автором запропоновано заходи щодо ідентифікації особи водія без посвідчення водія за допомогою відповідних баз даних МВС, що дасть можливість звільнити водіїв транспортних засобів від обов'язку мати при собі посвідчення водія під час керування транспортним засобом, а саме запровадження відповідних послуг сервісними центрами МВС, направлених на можливість звернення водіїв (в тому числі в електронному вигляді) та надання актуальної інформації для внесення до відповідної бази даних МВС, ведення зазначеної бази даних під час видачі посвідчення водія та внесення відповідних змін до чинного законодавства та Реєстру адміністративних послуг (с. 25).

Також заслуговують на увагу запропонований дисертантом комплекс заходів, направлених на запровадження надання адміністративних послуг щодо реєстрації, перереєстрації транспортних засобів в спрощеному порядку через ЦНАП та без здійснення огляду транспортних засобів та перевірки

ідентифікаційних номерів його складових частин на відповідності свідоцтву про реєстрацію транспортних засобів (с. 175).

Таким чином роботі притаманна наукова новизна, порушено низку невисвітлених вітчизняною юридичною наукою проблем, розв'язання яких дозволить більш якісно надавати адміністративні послуги сервісними центрами МВС в сфері безпеки дорожнього руху. З урахуванням зазначеного, є всі підстави стверджувати, що висновки дисертації є цілісними, логічними та обґрунтованими, відповідають меті й завданням дослідження, містять важливі теоретичні положення щодо розробки теоретичних і практичних аспектів удосконалення діяльності сервісних центрів МВС щодо надання адміністративних послуг в сфері безпеки дорожнього руху.

**Повнота викладу наукових положень дисертації в опублікованих працях.**

Основні положення та результати дисертації відображені у 5 статтях, з яких 3 статті опубліковані у наукових (фахових) виданнях України та 2 статті у періодичному науковому виданні зарубіжних країн (одна з яких в державі Європейського Союзу), а також в 3 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

**Дотримання академічної доброчесності.**

Дисертація Контева А.М. «Адміністративні послуги сервісних центрів МВС в сфері безпеки дорожнього руху» містить результати власних досліджень автора. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело, що свідчить про відсутність порушень академічної доброчесності.

**Дискусійні положення дисертаційної роботи**

За результатами розгляду роботи потрібно також звернути увагу дисертанта на такі дискусійні положення:

1. В підрозділі 1.2 дисертації, який має назву напрями діяльності сервісних центрів МВС України та класифікація адміністративних послуг, що ними надаються в сфері безпеки дорожнього руху, автор розкриває базові категорії та поняття, які характеризують зміст діяльності сервісних центрів МВС України щодо надання адміністративних послуг в сфері безпеки

дорожнього руху, зокрема такі як напрямки діяльності цього державного органу, критерії класифікації адміністративних послуг. На мій погляд, в цьому аспекті потрібно було оперувати більш широкими поняттями, такими як функції діяльності органу, що досліджується, які окрім напрямів діяльності включає ще й види, обсяги діяльності та інші властивості державного органу. Це, на мій погляд, дозволило б глибше дослідити сутність діяльності сервісних центрів МВС України в сфері безпеки дорожнього руху.

2. В підрозділі 1.3 дисертаційної роботи (с. 70) дисертант, розглядаючи адміністративні послуги, які фактично надаються сервісними центрами МВС України, зазначає, що деякі з вказаних послуг відсутні серед основних функцій територіальних сервісних центрів МВС України, передбачених Положенням про територіальний сервісний центр МВС України. У зв'язку з цим, хотілось би почути від автора яким чином співвідносяться функції сервісних центрів МВС України з видами адміністративних послуг, що ними надаються.

3. В підрозділі 2.1 дисертації (с. 88) автор зазначає на необхідності здійснення реєстрації деяких видів електротранспорту. Повністю погоджуюсь з таким твердженням автора, адже електротранспорт, особливо мото розвивається сьогодні швидкими темпами. Воно час, підвищується не тільки його ефективність експлуатації, але й ризики завдання шкоди здоров'ю та життю учасників дорожнього руху. Ці виклики вимагають відповідного законодавчого урегулювання. Але в роботі лише окреслюється ця проблематика та наголошується на необхідності перегляду в правилах дорожнього руху таких питань як «механічний транспортний засіб» та «мопед». В той же час, хотілось би почути конкретні позиції щодо вирішення цієї проблеми.

4. Потребує додаткового обґрунтування пропозиція дисертанта в підрозділі 3.2 встановити розмір оплати за надання адміністративних послуг, що надаються сервісними центрами МВС України в сфері безпеки дорожнього руху не на законодавчому рівні, а в підзаконних нормативно-правових актах, враховуючи, що вимога законодавчого встановлення

платності адміністративної послуги визначена в Законі України «Про адміністративні послуги».

5. Пропозиції і рекомендації дисертанта були б більш презентабельними, а висновки – переконливішими, якби автор зміни до норм діючого законодавства, які регламентують діяльність сервісних центрів МВС України в сфері безпеки дорожнього руху, виклав окремо в додатках до дисертаційного дослідження.

Підеумовуючи викладене, слід зазначити, що наведені вище критичні зауваження та рекомендації стосуються дискусійних питань, певної неповноти та неспільності розгляду окремих положень дисертації і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження.

**Висновки щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.**

Аналіз тексту дисертації свідчить про відсутність порушення автором вимог академічної доброчесності. У роботі наявні посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей: дотримано вимоги норм законодавства про авторське право; надано достовірну інформацію про результати наукової діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Зокрема, у рецензованій праці не виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

Викладені в дисертації рекомендації та конкретні пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України є теоретично обґрунтованими та аргументованими.

Висновки та рекомендації, отримані під час дослідження, мають важливе практичне й теоретичне значення для удосконалення процедури надання адміністративних послуг сервісними центрами МВС в сфері безпеки дорожнього руху та приведення законодавства України і практики його застосування у відповідність до сучасних європейських традицій і стандартів у цій сфері.

Основні положення дисертації з належним ступенем повноти були відображені автором у наукових статтях, підготовлених та опублікованих автором дисертації. Кількість якість яких відповідає вимогам щодо

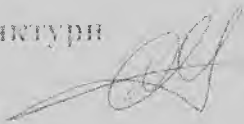
публікацій, зарахованих за темою дисертації.

Тема дисертації є актуальною, сформульовані автором висновки та рекомендації є достатньо аргументованими, характеризуються науковою новизною та мають значення не лише для теорії адміністративного права, але й для правозастосовної практики.

Таким чином, дисертація, представлена Колтевим Андрієм Миколайовичем є самостійним завершеним науковим дослідженням, в якому отримані нові науково обґрунтовані результати, спрямовані на вирішення наукового завдання, що має істотне значення для розвитку української науки адміністративного права та правозастосування.

У підсумку слід зазначити, що дисертаційне дослідження на тему «Адміністративні послуги сервісних центрів МВС в сфері безпеки дорожнього руху» відповідає вимогам, передбаченим Порядком присудження наукових ступенів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24 липня 2013 року, Порядком проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України №167 від 06 березня 2019 року, а його автор – Колтев Андрій Миколайович на основі публічного захисту заслуговує на присудження наукового ступення доктора філософії за спеціальністю 081 – Право.

Офіційний опонент –  
доктор юридичних наук, доцент,  
начальник відділу докторантури та ад'юнктури  
Національної академії внутрішніх справ

 Олексій ДРОЗД

